

СТАНОВИЩЕ

от: проф. д.пс.н. Людмил Кръстев

на дисертация за придобиване на
образователна и научна степен „доктор”,
област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни
науки, професионално направление: 3.2 «Психология»

на тема:

**„МОДЕЛИ НА ИНТИМНО ПАРТНИРАНЕ И ИНДИВИДУАЛНО
БЛАГОПОЛУЧИЕ”**

докторант:

КАТЯ ПЕНЕВА МИЛЕВА

Дисертационният труд на Катя Милева е разработен в БАН, ИИНЧ, секция „Психология на личността и методология на психологичното измерване“, под научното ръководство на проф. дн Румяна Божинова. Научната разработка е разгърната на 150 страници и съдържа Увод, Теоретична постановка с литературен обзор, Изследователска програма с формулирани цел и задачи, издигнати хипотези, представени методи, Анализ на резултати, Заключение и изводи, Научни приноси, Библиография и Приложения. Дисертацията съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Настоящият дисертационен труд е ориентиран към разкриване на основните предпоставки за развитие на удовлетворителни отношения в интимната двойка и семейството, като се стреми да даде отговор на следните въпроси: По какъв начин моделите на партниране влияят на индивидуално

възприеманата от партньорите в двойката свързаност? Как избраният модел на партниране се свързва с адаптивността в отношенията? Има ли връзка между модела на партниране и начина на общуване в двойката? Влияе ли моделът на партниране на удовлетвореността от връзката? Различно ли е преживяваното индивидуално благополучие при различните модели на партниране?

В първа глава на дисертационния труд са представени различните подходи към изучаване на психичното благополучие и ролята на партньорските отношения в интимната двойка, като фактор за индивидуалното благополучие. Специално внимание е отделено на моделите на семейното и индивидуалното благополучие. Втора глава е посветена на постановката и дизайна на изследването, а трета глава представя резултатите и тяхното обсъждане и извежда обобщени портрети на моделите на партниране. В този смисъл, тематиката се очертава като актуална, защото резултатите могат да се използват като отправна точка в консултативната практика и за предиктиране на някои модели в социален план като отражение на индивидуалното възприемане върху реализацията в групата и общността.

Катя Милева демонстрира комплексно разбиране за проблема, на който е посветен дисертационния ѝ труд. В литературния обзор са формулирани изчерпателно основните теоретични постановки, които служат за изграждането на концептуалния модел, тестван в следващите раздели. Представени са позициите на позитивната психология и развитието на модели за благополучието на индивида, партньорските отношения в интимната двойка като фактор за благополучието на индивида, и са интерпретирани теоретичните модели за разбиране на семейното и индивидуалното благополучие. Цялостното изложение на литературния обзор е тематично разпределено в няколко под глави и съвсем логично

доказва необходимостта от провеждането на настоящето проучване, както и високата теоретична подготовка на докторантката.

Приложеният модел на изследване позволява постигане на поставената цел и реализиране на логичен отговор на поставените задачи, заложи в дисертационния труд. Катя Милева демонстрира способност за гъвкава интерпретация на теоретични и методологични перспективи от различни парадигми при разработване на концептуалния и емпиричен анализ на проблема. За постигане на поставените задачи, дисертационният труд е базиран на резултатите от емпирично изследване чрез подходящи методики, които позволяват да бъдат анализирани особеностите на изследваните конструкции и взаимодействията между тях.

Дисертационният труд показва, че докторантката Катя Милева притежава задълбочени теоретични знания и приложни умения като демонстрира качества и способности за самостоятелно провеждане на научно изследване. Резултатите очертават динамиката в моделите на партниране и индивидуалните ползи, които носи всеки един модел. В обсъждането е направена компетентна съпоставка на получените резултати с данни от литературата, като са предложени издържани предположения за причините за различие в получените резултати.

Дисертационният труд съдържа оригинални приноси по отношение на измеренията на различните модели на партниране и свързаните с тях удовлетвореност от връзката и изживявано индивидуално психично благополучие. Проучен е начинът, по който три групи фактори – универсални психични потребности, индивидуални предпочитания и влияние на социалния контекст и средата – в съвкупност обуславят адаптивността в избора на модел на партниране и субективната удовлетвореност от него и изживявано индивидуално благополучие. Авторката доказва, че различните модели на партниране са адаптивни и се определят от много фактори, защото независимо от модела на партниране,

в отношенията с партньора винаги се търсят удовлетворителните аспекти на взаимодействие. Очертани са и положителните, и отрицателните аспекти в различните форми на партниране, което считам за приложимо в практиката.

В заключение давам своята положителна оценка на проведеното изследване, представено в дисертационния труд и резюмирано в прилежащия автореферат, постигнатите резултати и приноси, и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор‘ на Катя Пенева Милева.

05.12.2020 г.

Изготвил становището:.....

/проф. дн Людмил Кръстев/